

چرا ارتش افغانستان به این سادگی فروپاشید؟

اردوی ملی در سال ۲۰۰۲ بمقاصد دفاع از نظام، حاکمیت ملی، مقدسات، تمامیت ارضی، قانون اساسی ارزشهای معنوی تشکیل گردید. قوای مسلح افغانستان داری ۳۰۰ هزار پرسونل بوده. که از آنجمله ۱۹۵۰۰۰ هزار سرباز، بریدمل و افسر در تشکیل اردو شامل بوده که در ۷ قول اردو، چهار فرقه (فرقه عملیات های خاص، فرقه ۱۱۱ پیاده، فرقه ۲۰ پامیر و فرقه پولیس نظامی)، دو لوای ضربتی و لوای حمایه تنظیم گردیده بود. در تعریف اردو آمده است: اردو یک دسته از مردم منظم مسلح اند که از نظام و دولت دفاع نموده و برای تحقق اهداف سیاسی آن مبارزه می نمایند. یک اردو دارای افزار نظامی، پرسونل نظامی، تشکیلات نظامی و مهارت نظامی میباشند.

فرقه های اردو افغانستان

۱. فرقه عملیات های خاص

۲. فرقه ۱۱۱ پیاده با دو کندک ایزرف

۳. فرقه ۲۰ پامیر

۴. فرقه پولیس نظامی

فهرست قول اردوها

۱. قول اردوی ۲۰۱ سیلاب، جلال آباد با یک کندک ریزف

۲. قول اردوی ۲۰۳ تندر، گردیز یک کندک ریزف

۳. قول اردوی ۲۰۵ اتل، قندهار

۴. قول اردوی ۲۰۷ ظفر، هرات

۵. قول اردوی ۲۰۹ شاهین، مزار شریف با یک کندک ریزرف

۶. قول اردوی ۲۱۵ میوند، لشکرگاه شش کندک هر کندک ۷۰۰ نفر

۷. قول اردوی ۲۱۷ پامیر، قندوز

۸. قول اردوی قوای خاص، کابل

لوی ضربتی

دو لوی ضربتی و لوی حمایه

۱۰۰۰ نفر در ولایت ارزگان توظیف گردیده

در جریان تطبیق این پلان تعبیه، آموزش دوباره و تجهیز کردن شش کندک (هر کندک ۷۰۰ نفر) در قول اردوی ۲۱۵ میوند برای عملیات های تهاجمی و تعرضی در ولایت هلمند صورت گرفت و در حدود ۱۰۰۰ سرباز اردوی ملی در ولایت ارزگان مستقر شد. در جریان یکسال گذشته کندک های ریزرف نیز ایجاد گردیدند. یک کندک ریزرف در قول اردوی ۲۰۱ سیلاب و یک کندک در قول

اردوی ۲۰۹ شاهین ایجاد گردیده اند. یک کندک در قول اردوی ۲۰۳ تندر و دو کندک در فرقه ۱۱۱ ایجاد گردید.

روش جنگهای افغانستان یا جنگ شرقی

در افغانستان جنگهای داخلی و خارجی چندان فرقی ندارد. در جنگهای داخلی که افغانها متحد نیستند معمولاً جنگها بطور چریکی اجرا میشود. در جنگهای داخلی گروه های دفاع خودی به نسبت آشنایی کامل اراضی موفقتر از دولت میباشد. روش جنگ افغانها اساساً غیرمستقیم، محلی، نامنظم، چریکی و در یک اراضی سخت کوهی است. تکتیکهای جنگی در این روش جنگ: کمین، حملات شبانه گروهی، انداختن از اراضی حاکم و بلند بالای دشمن و حملات پراکنده، محاصره واحدهای دور افتاده جنگی، قطع و برش واحدهای نظامی در درهها، قطع اکمالات و حملات بالای قطارهای نظامی و لوژستیکی نظامی در شاهراهها، حملات هدفمند بالای قوماندانان و رهبری نظامی - سیاسی دشمن و دیگر تکتیکهای جنگهای فرسایشی است. اما اردوهای متعدد افغان در طول تاریخ تعلیمات و آموزشهای یک اردوی منظم را در یک جنگ منظم دیده که اکثراً به واسطه مشاوران خارجی و معلمان غیر افغان در مکاتب حربی برای شان تمرینات و تیوریهای جنگ منظم تدریس شده است. علاوه بر اینها و کادرهای افسریشان در طول تاریخ نظامی افغانستان زیادتراً به خاطر سرکوب شورشهای داخلی استفاده شدهاند.

«در تمامی جنگهای افغانستان چهار عنصر ثابت وجود داشته است: جغرافیا، روش جنگ غیرمستقیم، شبیخونها و قطع اکمالات لوژستیکی و بالاخره مذاکره برای ختم جنگ است؛ ولی متحولهای آن عبارت از بازیگران جنگ، حامیان خارجی، گروههای نیابتی و انگیزههای جنگ می باشد».

علل شکست اردو جدید

پس از پیشرویهای برق آسای طالبان در سراسر افغانستان و در نهایت تسلیم بی چون و چرای کابل در برابر مردان مسلح امارت اسلامی فروپاشید. اردوی افغانستان طی ۲۰ سال برای ساخت خود میلیاردها دلار هزینه برداشت، پرسش بسیاری از ناظران، کارشناسان و البته میلیونها شهروند افغان و غیر افغان در سراسر جهان است. که چرا پاشید؟

اگر ارتش ملی و پلیس افغانستان برای مقاومت در برابر طالبان آموزش ندیده و تجهیز نشده بودند، دلیل میبود؟ این پرسش را بسیاری از رسانه های بین المللی در ساعات گذشته مطرح کردند؛ زمانی که ناباورانه تصاویر ورود طالبان به ارگ ریاست جمهوری پخش می شد و نیروهای مسلح افغانستان، بدون شلیک یک گلوله، پایتخت را برای تضمین «انتقال مسالمت آمیز قدرت» به حاکمان جدید تسلیم کردند.

در طول ۲۰ سال اخیر ۱۵۰ هزار شهروند افغان در جریان درگیریها کشته شده اند که ۴۳ هزار نفر از آنها غیرنظامی و نزدیک به ۱۱۰ هزار نفر از آنها عضو نیروهای نظامی و امنیتی بوده اند. این شمار بالای قربانیان برای بازگشت طالبان به قدرت و افغانستان به «نقطه صفر» رسید در تشکیل این اردو مبلغ ۸۳ میلیارد دلار خرج گردیده بود.

با این حال، به نظر می رسد که بسیاری از اعضای اردوی ملی و پلیس، توانایی کاربرد و نگهداری تجهیزات رزمی اهدایی از سوی ایالات متحده و ناتو را نداشتند. از سال ۲۰۱۱ میلادی خروج تدریجی نیروهایش از افغانستان را آغاز کرد، این واقعیت را نادیده گرفته بود که بسیاری از نفرات نیروهای مسلح این کشور، سواد خواندن و نوشتن هم نداشتند.

دلایل ذیل باعث ناکامی اردو گردید

۱. در محلات که پولیس موظف بود معمولاً بدون جنگ تسلیم شدند.
  ۲. از ۳۰۰ قوای مسلح ۷۵۰۰۰ در جنگ شامل بود.
  ۳. ضعف مدیریت جنگ از طرف رهبران جنگ
  ۴. مورال اکثر سربازان قبل از جنگ در جریان جنگ و پس از جنگ ضعیف بوده از ترس پا به فرار نمودند.
  ۵. قرار بررسی جامعه جهانی اردو افغانستان داری ۱۸۰۰۰ پرسونل اند که مهارت جنگی را دارند.
  ۶. فساد اداری نیز در جنگ تاثیر داشته اردو افغانستان داری ۴۲۰۰۰ سرباز خیالی بود. دلخوری ارتشی ها از دولت، فساد در ساختار حکومتی، و جنگ روانی علیه ارتش، عنوان شده است
  ۷. دلگرمی به منسوبین دولت نداشته کشتن خود را درین راه بهیوده می شمردند.
  ۸. به جز ۱۸۰۰۰ پرسونل اردو باقی بیشتر بخاطر نفقه فامیل خود در اردو جذب شده کدام احساس شدید بوطن نداشته در موقع حمله پا به فرار گذاشته اند
  ۹. امریکا به سربازان دولت افغانستان سلاح را داده بودند که از طالب تفوق داشت ولی بی خبر از اینکه اردو پاکستان در جنگهای مهم شرکت نموده از سلاح پیشرفته استفاده نمودند.
  ۱۰. یکی از علل بسیار مهم عدم سلاح های دور برد مانند تانک طیاره و راکت در اردو افغانستان بوده باعث شکست در بعضی محلات گردید.
  ۱۱. یک پلان منظم برای دفاع از شهر ها وجود نداشت. در شهر ها در نقاط حاکم موضع های غیر تخریب شونده افزا ن نشده سرباز از موضع های سر لوچ استفاده مینمود.
  ۱۲. هیبت طالبان و خود گذری در موقع جنگ باعث تضییع مورال گردیده بسیار محلات بدون فیر یک مرمی تسلیم شدند.
  ۱۳. ساختار دولت-ملت و نهادها و عقلانیت بروکراتیک در افغانستان هیچگاه با جامعه این کشور هماهنگ نشده است. ما نتوانستیم یک اردو واحد را بسازیم..
  ۱۴. وطن فروشی خاک فروشی از طرف یکتعداد مسوبین دولتی و اردو باعث شکست در اردو میشود.
  ۱۵. اختلاف بین اشرف غنی و عبدالله باعث شد که سیاستون کشور به دو دسته تقسیم شده در سدد تخریب یکی دیگر برآمدند.
  ۱۷. خروج نیروهای بین المللی و بهخصوص نظامیان آمریکایی از افغانستان و اصرار بازیگران منطقه ای و بین المللی در شریک کردن طالبان در قدرت، به فرماندهان و سربازان نیروهای مسلح نشان داد که پروژه ساخت و حمایت از افغانستان در قوای مسلح افغانستان ختم است.
  ۱۸. ارتش افغانستان وابسته به نیروهای خارجی می دانستن با رفتن قطعات خارجی که دارای سلاح مجهز بودند مورال خود را از دست داده از هم پاشید. نیروهای مسلح افغانستان طالب را ضعیف فکر مینمودند. شاید اعتماد و دلگرمی به حمایت های سخاوتمدانه کشور های بین المللی، ده ها هزار نفر را در قالب اردوی ملی و پلیس دور هم نگاه داشته بود. وقتی این پشتیبانی در یک دوره سخت از بین رفت، این قالب ها به ناچار از هم پاشیدند.
- از قرار معلوم ایالات متحده ضعف ها و ناتوانی های اردوی ملی را عامدانه پنهان می کرده است. آخرین گزارش «سیگار» به به کنگره هشدار داده بود که «استفاده از سیستم پیشرفته تسلیحات، خودروها و پشتیبانی ارتش های غربی به شدت از توان نظامیان عمدتاً کم سواد افغانستان خارج است. از زمانی که دونالد ترامپ طرح صلح افغانستان را با زلمی خلیل زاد برآه انداخت، ایالات متحده، چین، روسیه، ایران، هند، اتحادیه اروپا، بریتانیا و البته پاکستان باب گفت و گو با نمایندگان طالبان را

گشودند. دفتر سیاسی طالبان در قطر به مرکز رفت و آمد دیپلماتیک تبدیل شد و دولت اشرف غنی- عبدالله بازرگر دست دوم گفت‌وگوهای صلح شده از جزیات قرار داد خبری نداشتن. حتی پیش از آن، در زمانی که شاخه ولایت خراسان داعش اعلام موجودیت کرده بود، ایران و روسیه که اعتمادی به دولت و اردوی افغانستان نداشتند، ترجیح دادند برای امنیت خود و دور نگاه داشتن جنگجویان داعش در مرزهای خود با رهبران «امارت اسلامی» در گفتگو شدند.

دولت امریکا با طالبان در دوحه توافق پنهانی داشتند که از جزییات آن کسی خبر نیست. تنها چیزی که دولت افغانستان می دانست خروج غیرمسئولانه ارتش آمریکا از افغانستان است. تصور کنید، فرماندهان افغان را که صبح از خواب برخاسته و یک باره با خبر شوند که آمریکایی ها شبانه پایگاه بگرام را تخلیه کرده اند. و هم نظامیان افغان از حدود دو ماه پیش خروج شتابان آمریکایی ها را از کشورشان به تماشا نشسته اند، در حالی که طالبان به سرعت در حال پیشروی بود این حالت در سطوح سیاسی همه نهادهای تصمیم گیر دچار نوعی بی حسی به مانند مارگزیدگی شده بودند.

در فروپاشی ارتش یک جنگ روانی نهفته بود، چرا که هنوز آمریکایی ها قرار داد امنیتی را تحویل دولت و نیروهای مسلح افغانستان نداده بودند.

آمریکایی ها بر اساس تعهداتی که به دولت افغانستان داده بودند ، به محض حملات برق آسای طالبان می بایست عملیات خروج را برای کمک به ارتش افغانستان متوقف می کردند، این حملات باید نقض کننده قرارداد منعقد شده بود. اما آمریکایی ها برغم این حملات به خروج خود سرعت بخشیدند. در نشست قطر دولت امریکا امریکا دولت افغانستان را دور نگه داشته در مذاکرات همه قدرت را به طالبان سپرد. بعید است اصل اسناد و توافقات دو طرف به دولت مرکزی در کابل انتقال یافته باشد.

بحران سیاسی و نظامی

مناطق شمالی شامل مناطق تاجیک، ازبک و ترکمن نشین افغانستان قبل از اینکه مناطق جنوب افغانستان سقوط کند فروپاشید.

ضعف ارتش افغانستان در رویارویی با حملات برق آسای طالبان بود. آمریکایی ها می گویند برای ارتش افغانستان از نظر آموزش، تجهیزات و سلاح بیش از ۸۸ میلیارد دلار هزینه کرده اند و بنابراین می بایست مقابل طالبان تاب می آورد، ولی بلاثر عوامل گوناگون فروپاشید. فروپاشی ارتش افغانستان در ۲۰۲۱ به امریکا نشان داد ارتش های ساخت آمریکا نمی توانند حتی برای سه ماه مقاومت کنند؟

آمریکایی ها در جریان ساخت ارتش های نوین در افغانستان در چمبره یک فساد گسترده مالی بودند . در واقع این ارتش سازی ها محلی بود که میلیارد دلار در جریان تشکیل این ارتش ها به جیب برخی سیاستمداران و ژنرال ها رفت.

جنگ روانی

اولین پیام های منفی حدود دو سال پیش، زمانی بود که امریکا بدون دولت مرکزی با طالبان به مذاکره پرداخت و این اولین تردیدها را نسبت به پشت پرده ها تشدید کرد.

آمریکایی ها در دو ماه اخیر هم چند پیام واضح برای ارتش افغانستان ارسال کردند که نتیجه آن سست شدن اراده ارتش بود؛ از جمله تخلیه پایگاه نظامی بگرام بدون اطلاع فرماندهان افغان بود که که در یک شب انجام شد. آمریکایی ها حتی حاضر نشدند پایگاه را تحویل نظامیان افغان بدهند. آمریکایی ها آخرین پیام های خود را در راستای جنگ روانی از چند روز پیش به ارتش افغانستان دادند، آن هم زمانی بود که رسماً در اطلاعیه هایی از طالبان برای خروج اتباع خود از کابل فرصت خواستند و در اطلاعیه های بعدی هم هشدار دادند که طالبان به نظامیان و اتباع آمریکایی تعرض نکنند.

مجموعه این رفتارها و پیام‌ها کافی است تا بزرگترین ارتش‌های جهان در کمترین زمان از هم بپاشند. آن هم ارتشی مانند افغانستان که همواره تحت دستور ژنرال‌ها عمل می‌کردند و استقلال چندانی در عملیات نظامی و تصمیم‌گیری‌ها در حوزه امنیتی نداشته‌اند.

ندیدن مردم از سوی حکومت

حکومت مرکزی افغانستان در حقیقت زمانی سقوط کرد که مردم را نادیده می‌گرفت. هنگامی هم که به فکر مردم افتادند که دیگر دیر شده و فرصت‌های تشکیل بسیج مردمی از دست رفته بود بزرگترین ضعف حکومت افغانستان آنجا بود که به پشتوانه آمریکایی‌ها و ارتش ناتو تصور می‌کرد، به یک قدرت منطقه‌ای تبدیل شده است. نوع رابطه کابل با کشورهای منطقه طی سال‌های گذشته نشان می‌دهد که سراب قدرت در سایه حمایت آمریکا تا چه حد دولت اشرف غنی را از عقلانیت در روابط منطقه‌ای دور کرده بود.

این درحالی است که اگر حکومت مردم‌را در کنار خود نگهداشته بود، هیچگاه ارتش افغانستان به این شکل از هم نمی‌پاشید و با ورود مردم به صحنه می‌توانست اوضاع را در کنترل خود نگهدارد و به علاوه شاید می‌توانست روی حمایت کشورهای منطقه حساب کند.

حقیقت این است که دنیا انتظار داشت که افغان‌ها دستکم برای ماه‌ها در برابر هجوم طالبان مقاومت مینمودند. زمانی هم که خبرهایی مبنی بر تشکیل گروه‌های بسیج مردمی در فضای رسانه‌ای پیچید، تصور این بود که طالبان هرگز به هدف خود یعنی تصرف تمام افغانستان نخواهد رسید، اما گویا شکاف میان حکومت و مردم به مرحله غیر قابل بازگشت رسیده و کار از کار گذشته بود. اینها کلید اصلی یک حادثه تاریخی است که آمریکایی‌ها آن را پنهان می‌کنند تا هم خود را تطهیر کنند و هم تقصیرها را به گردن ارتش و مردم افغانستان بیاندازند. شاید هم دنبال فراهم کردن برگه‌های بازی برای آینده هستند.

منابع

۱. چرا اردو افغانستان اینقدر سریع از هم پاشید نوشته امیر بهرام معصومی در ویب‌سایت ایرو نیوز مورخ ۱۶.۸.۲۰۲۱

<https://per.euronews.com/2021/08/16/why-the-afghan-military-collapsed-against-taliban-so-quickly>

۲. آنچه غریبها از سقوط افغانستان پنهان می‌کنند. نوشته ویب‌ساید ایرنا

<https://www.irna.ir/news/84438518/%D8%A2%D9%86%DA%86%D9%87-%D8%BA%D8%B1%D8%A8%DB%8C-%D9%87%D8%A7-%D8%A7%D8%B2-%D8%B3%D9%82%D9%88%D8%B7-%D8%A7%D9%81%D8%BA%D8%A7%D9%86%D8%B3%D8%AA%D8%A7%D9%86-%D9%BE%D9%86%D9%87%D8%A7%D9%86-%D9%85%DB%8C-%DA%A9%D9%86%D9%86%D8%AF>

۳. دلایل شکست سریع اردو افغانستان نوشته ویب‌ساید ایرنا مورخ ۶ مرداد سال ۱۴۰۰

<https://www.irna.ir/news/84439744/%D8%AF%D9%84%D8%A7%DB%8C%D9%84-%D8%B4%DA%A9%D8%B3%D8%AA-%D8%B3%D8%B1%DB%8C%D8%B9-%D9%86%DB%8C%D8%B1%D9%88%D9%87%D8%A7%DB%8C-%D9%86%D8%B8%D8%A7%D9%85%DB%8C-%D8%A7%D9%81%D8%BA%D8%A7%D9%86%D8%B3%D8%AA%D8%A7%D9%86>

۴. اردو ملی افغانستان نوشته کریم پوپل در ویب‌ساید ویکی‌پدیا فارسی

https://fa.wikipedia.org/wiki/%D8%A7%D8%B1%D8%AF%D9%88%DB%8C_%D9%85%D9%84%D8%B%8C_%D8%A7%D9%81%D8%BA%D8%A7%D9%86%D8%B3%D8%AA%D8%A7%D9%86

۵. علت سقوط سریع اردو افغانستان نوشته فضل غنی حق دل مورخ سه شنبه مورخ ۲۶ مرداد در ویساید در شبکه العالم

<https://fa.alalam.ir/news/5753163/%D8%B9%D9%84%D8%AA-%D8%B3%D9%82%D9%88%D8%B7-%D8%B3%D8%B1%DB%8C%D8%B9-%D8%AF%D9%88%D9%84%D8%AA-%D8%A7%D9%81%D8%BA%D8%A7%D9%86%D8%B3%D8%AA%D8%A7%D9%86>